

Hoofdstuk 1

Wie is als Gij?

Voordat Gods wijze van opvoeden en opvoedkunde in dit boek ter sprake komt, gaat het eerst over God Zelf en over de mens. Het is een grote zegen als we door genade zicht mogen krijgen op de grootheid en de heerlijkheid van de Heere. Die lichten vooral op tegen de donkere achtergrond van onze val in Adam. Vandaar dat we in een volgend hoofdstuk stilstaan bij de mens. De mens vóór en na de val in het paradijs.

Wie is aan onze God gelijk?!

Niemand is aan God gelijk! Ons past grote eerbied ten opzichte van de Heere en een eerbiedig en gelovig luisteren naar wat Gods Woord over de Heere zegt. Als we dat niet doen, denken en spreken we op theoretische wijze over Hem. Dan verstaan we niets van Zijn grootheid en majesteit. De Heere beware ons voor een afstandelijk en koud spreken over de levende God, Die onze lof zo waard is! Als we Hem vragen om verlichte ogen van het verstand, wil Hij ons Zijn Woord door Zijn Heilige Geest op het hart binden.

Psalm 145

Laten we eerst letten op wat David in Psalm 145 over zijn God zingt. Deze psalm is een loflied tot Gods eer, vol van de lof op de HEERE. Daar zingt David van, ook in andere psalmen. Hij begeert de HEERE groot te maken. Niet even, maar al de dagen van zijn leven. David roemt in die God Die niemand kan doorgronden. Niemand is aan Hem gelijk. David prijst ook de

heerlijkheid van God. Hij aanbidt de HEERE in Zijn heerlijkheid. Gods heerlijkheid wijst op de imponerende aanwezigheid van de HEERE, Die bekleed is met majesteit. Hij heeft een indrukwekkende glans en schoonheid, die in Zijn daden zichtbaar worden. Geen wonder dat zij die Hem vrezen, Hem bewonderen voor de onbegrijpelijke en gevreesde wijze waarop Hij Zijn werken volvoert. David verheerlijkt met vele woorden ook de goedheid van God. ‘Zij zullen de gedachtenis der grootheid Uwer goedheid overvloediglijk uitstorten; en zij zullen Uw gerechtigheid met gejuich verkondigen. Genadig en barmhartig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid. De HEERE is aan allen goed, en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken’ (vers 7-9). God is de Bron van goedheid. Die goedheid openbaart zich in Gods Vaderlijke zorg en Zijn ontferming. God is ook rechtvaardig. Hij handelt overeenkomstig Zijn volmaakte wet. David laat vervolgens de rijkdom van de Zelfopenbaring van de HEERE zien, zoals die in de geschiedenis van Israël naar voren komt. Hij leeft bij wat Mozes uit de mond van de HEERE heeft gehoord, toen Hij afdaalde in een wolk en Zich aan Mozes openbaarde. In Exodus 34:5-7 lezen we daarvan: ‘De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit de Naam des HEEREN. Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid; Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; Die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen en aan de kindskinderen, in het derde en in het vierde lid.’

David is diep onder de indruk van die verschijning van de HEERE aan Mozes. Dat blijkt heel duidelijk uit zijn lofprijzing in Psalm 145. Door Gods Geest geleid en geïnspireerd, grijpt David terug op de Zelfopenbaring van God aan Mozes. Hij heeft het over een aantal heerlijke deugden (eigenschappen, volkomenheden)

van God: Zijn barmhartigheid, genade, lankmoedigheid, goedertierenheid en waarheid (trouw).

Barmhartigheid

Het woord 'barmhartigheid' bestaat in het Nederlands oorspronkelijk uit twee woorden: 'barnen' en 'hart'. 'Barnen' is een oud woord voor 'branden'. Een barmhartig iemand is een persoon met een brandend hart voor zijn medemens. Vandaar dat barmhartigheid veelal in verband wordt gebracht met liefdadigheid en diaconaal werk. Gods barmhartigheid betekent dat Hij 'hart' voor ons heeft. De Heere is bewogen met zondaren. 'Het Hebreeuwse woord *rechem* heeft de oorspronkelijke betekenis "moederschoot". Het duidt op de verbondenheid met wat hulp behoeft, zoals een moeder verbonden is aan haar pasgeboren kindje en zich erover ontfermt; er is sprake van een diepe gevoelsbeweging vanuit een intense band die nooit ophoudt. Gods ontferming is sterker dan die van een moeder.'¹ God is barmhartig en genadig. Zijn ingewand rommelt over Efraïm: 'Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE' (Jeremia 31:20). Hij zond Zijn Zoon uit innerlijke bewegingen der barmhartigheid (Lukas 1:78). Jezus was met innerlijke ontferming bewogen over de schare (zie bijv. Mattheüs 14:14 en 15:32). In Zijn verkondiging gaat Hij lerend en genezend rond in Galilea, vanuit een diepe bewogenheid de schare ziende als schapen zonder herder (Mattheüs 9:36).

Genade

De Heere is een genadig God. Hij wil genade schenken aan een zondaar die alleen maar zonde en schuld heeft. Dat blijkt onder andere uit de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. De tollenaar slaat

1. Dr. A. Noordegraaf e.a. (red.), *Woordenboek voor Bijbellezers*, Zoetermeer 2005, p. 43.

zijn ogen neer en legt als teken van berouw zijn hand op zijn borst. Hij kent zichzelf als zondaar voor God. Hij smeekt vurig om genade. Dit roepen is niet tevergeefs. De tollenaar ontvangt vergeving van zonden. 'Genade is een woord dat ons brengt tot de bron en het hart van alle heil. Genade is de onvoorwaardelijke en onverdiende goedheid die in Christus bovenal aan het licht is gekomen. De toewending Gods, Zijn lieflijk aangezicht gewend tot verloren zondaren, waarvan Hij geen aanleiding vindt in onze waardigheid, maar enkel en alleen in de redenen die Hij neemt uit Zichzelf. Genade is altijd vrije genade, goedheid, die ons wordt bewezen.'²

Lankmoedig

Het duurt heel lang voordat God Zich wreekt. Hij heeft een zeer groot geduld. De Bijbel zegt dat Hij traag tot toorn is. Dat geeft treffend aan dat de Heere nooit overhaast Zijn plannen maakt. Hij regeert met grote kalmte en geeft ons de tijd om ons tot Hem te bekeren. Geen mens zou zo'n groot geduld met een ander kunnen opbrengen. Zeker niet als de ander je vijand is en je ondergang zoekt. De Heere wacht, om genadig te zijn! Hij wil zo graag mensen, die Hem haten, eeuwig gelukkig maken. Hij wil onze eeuwige ondergang niet. God is geen harde God, al toorn Hij over onze zonde.

Dat Hij geen wrede God is, blijkt onder andere hieruit dat de wereld nog steeds bestaat. Hij heeft geen behagen in onze eeuwige ondergang. Hij is lankmoedig, lang van gemoed. Hij houdt het heel lang met zondige mensen uit. Onvoorstelbaar. Als de HEERE Zich aan Mozes openbaart en Zijn eigen Naam uitroept, klinkt het: 'HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid' (Exodus 34:6). Wat is de Heere heilig geduldig. 'De HEERE heeft veel geduld met de zwakheden en gebreken van Zijn volk. Het duurt lang eer Hij het wegvaagt in Zijn toorn. (...) We kunnen met Ezechiël Gods lankmoedigheid weergeven in de

2. Drs. M.A. van den Berg, *Woorden van Leven*, Kampen 1994, p. 20.

bekende woorden: "God heeft geen lust in de dood des zondaars, maar daarin dat hij zich bekeert en leeft."³

Goedertierenheid (weldadigheid)

God is een goedertieren Heere. Zijn goedertierenheid is groot en diep. Wat het woord 'goedertierenheid' betekent is nog niet zo gemakkelijk te omschrijven. Het Hebreeuwse woord *chèsèd* heeft namelijk veel betekenissen en heeft de geleerden al heel wat hoofdbreken gekost. Vaak wordt het met 'goedertierenheid' vertaald. Maar daar is niet alles mee gezegd. Het betekent goedheid, genade, gunst, liefde, barmhartigheid en trouw. Soms wordt het Hebreeuwse woord *chèsèd* vertaald met 'weldadigheid'. Goedertierenheid is een van Gods deugden. God is groot van goedertierenheid. Hij houdt Zich aan Zijn belofte. Hij zal nooit loslaten wat Zijn hand begon. God komt Zijn verplichtingen na. In strikte zin heeft God natuurlijk geen 'verplichtingen' jegens de mens. Maar de HEERE heeft met Abraham en zijn nakomelingen een verbond gesloten. Aan die verbondsverhouding zijn ook verplichtingen verbonden. Niet alleen voor de mens, maar ook voor God Zelf. De soevereine God, Die aan niemand verantwoording schuldig is, waarborgt dat Hij Zich aan Zijn verbondsgeloften zal houden. Hij blijft trouw aan Zijn eenmaal gegeven woord. Zo loyaal is de HEERE. Onvoorstelbaar groot is Zijn verbondstrouw. Hij zal morgen niet anders zijn dan vandaag. We kunnen altijd op de HEERE aan. Dat is genade, want wij hebben het niet verdiend. Maar Gods goedertierenheid is geen vanzelfsprekende zaak. Laten we bedenken dat niet elk verbondskind zalig wordt. Er wordt namelijk vanwege de verbondsverhouding van de mens verwacht dat hij de daaruit voortvloeiende verplichtingen nakomt. Verbondskinderen moeten de HEERE dienen, liefhebben en vrezen. Dat is geen prestatie van onszelf, het is enkel genade! Hoe krijgen we echt houvast aan die betrouwbare HEERE?

3. Prof. dr. H.J. Jager, *Kernwoorden van het Nieuwe Testament II*, Amsterdam 1983, p. 23-25.

Alleen door het geloof in Jezus Christus, want in Hem is Gods goedertierenheid voor ons zichtbaar geworden. Door het geloof in Hem krijgen we aan de goedertieren God houvast voor tijd en eeuwigheid.

Waarheid (trouw)

Het woord 'goedertierenheid' wordt vaak met het woord 'waarheid' (in de zin van vastheid) of trouw verbonden. Psalm 138:2 is er een sprekend voorbeeld van: 'Ik zal mij nederbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw ganse Naam Uw woord groot gemaakt.' God wordt om Zijn trouw, Zijn waarheid geloofd en geprezen. Op Hem kunnen de gelovigen aan. Hij blijft nakomen wat Hij beloofd heeft. Hij is door en door betrouwbaar. Met eerbied gezegd: de Heere is geen wispelturige God Die belooft en vervolgens de belofte vergeet. Hij is in een verbond getreden met Zijn volk en nooit zal Hij dit verbond herroepen of verbreken. Wat uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken. Een veranderlijk God zou een schrikbeeld zijn voor allen die Hem vrezen. Zij zouden dan geen vaste ankergrond hebben en voortdurend bang moeten zijn schipbreuk te zullen lijden.

David zingt in Psalm 145 van de heerlijkheid van het Koninkrijk van God. Er zal geroemd worden in Gods macht. Hij kan geen woorden genoeg vinden om de werken van de HEERE en Zijn Koninkrijk te loven en te prijzen.

Dank en aanbidding, dat kenmerkt het begin en het einde van de psalm. Het begin: Ik zal U verhogen, mijn God, Gij Koning en ik zal Uw Naam prijzen voor altoos en immer. En het slot: Mijn mond zal van de lof van de HEERE spreken; en alle vlees zal Zijn heilige Naam prijzen, voor altoos en eeuwig.

Het Woord is een verheven lofzang op God

Gods Woord is één grote lofzang op de HEERE. Vooral in de Psalmen wordt er op hoge toon gezongen van de levende God. Hoe vaak klinkt de oproep niet om de HEERE te loven. Hij is alle lof en eer waard. ‘Loof de HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Dat Israël nu zegge, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is’ (Psalm 118:1-2). De dichter van deze psalm wil de HEERE loven omdat Hij hem verhoord en verlost heeft (vers 21). Hij looft en eert zijn God! ‘Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God, ik zal U verhogen’ (vers 28). Niemand is groter dan de HEERE. De afgoden stellen helemaal niets voor. Zij zijn slechts door handen van mensen gemaakt. Daarom mag Israël niet op deze afgoden vertrouwen. De Heere, de Schepper van hemel en aarde, is alleen machtig om alles te geven wat Israël nodig heeft. Gods heerlijkheid en grootheid blijkt uit al Zijn scheppingswerken. Dat noopt de rechtvaardigen ertoe om de HEERE lof te geven, zoals de dichter van Psalm 92. Hij bezingt God als de Allerhoogste en hij prijst Hem om Zijn grote daden. ‘O HEERE, hoe groot zijn Uw werken! Zeer diep zijn Uw gedachten’ (Psalm 92:6). De goddelozen zien er niets van. Zij zijn dwaas; maar de rechtvaardige die dicht bij God leeft, zal verkondigen dat de HEERE recht is. De dichter getuigt ervan. Hij zingt op verhoogde toon van Gods rechtvaardigheid: ‘Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onrecht’ (Psalm 92:16). Bij de HEERE voelt hij zich volkomen veilig, want Hij is onveranderlijk, trouw en volstrekt betrouwbaar. Op Hem kan hij bouwen voor tijd en eeuwigheid. Wordt van Gods grootheid ook gezongen als de dichters in nood zijn? Jazeker! Psalm 86 is er een overtuigend voorbeeld van. David bidt tot de HEERE en vraagt of God naar hem luisteren wil. Hij is er ellendig aan toe. Maar David klampt zich in zijn benarde omstandigheden vast aan zijn God. Hij zendt zijn luide smeekgebeden op tot God Die grote wonderwerken doet. Hij vraagt of de HEERE hem de weg wil leren die hij gaan moet. Dan

zal David Hem met zijn hele hart loven. ‘Ik zal Uw Naam eren in eeuwigheid; want Uw goedertierenheid is groot over mij; en Gij hebt mijn ziel uit het onderste des grafs uitgerukt. (...) Gij, Heere, zijt een barmhartig en genadig God, lankmoedig en groot van goedertierenheid en waarheid’ (Psalm 86:12-13, 15). Nadat David zich vastgegrepen heeft aan de Naam van de HEERE bidt hij of God hem uit genade wil helpen. Dat God zal helpen, is voor hem geen vraag. Hij weet heel zeker dat de HEERE hem zal helpen en troosten. De levende God zal hem horen! Zelfs zijn tegenstanders zullen zien dat God hem helpt en troost.

God de gans Andere

Een van de meest gestelde vragen buiten, maar ook binnen de kerk is de vraag: Wie is God? En: Wat moeten we ons van Hem voorstellen? Bestaat Hij werkelijk? Is Hij er? En als Hij er is: Waar is Hij dan? Bestuurt Hij de wereld en mijn kleine mensenleven? Maar waarom zwijgt Hij dan? Waarom is Hij de grote Afwezige?

Velen weten vandaag met het geloof geen raad. Waar was God in Auschwitz? Waar was Hij toen mijn kleine kind verongelukte? Waar was Hij toen mijn vader aan die gevreesde ziekte overleed en ik als puber zonder Hem verder moest?

Als we goed naar de Bijbel luisteren, ontdekken we dat het bestaan van God niet wordt bewezen. De Bijbel zegt: God is er. Hij bestaat. Zoals God Zich in de Bijbel openbaart, zó is Hij. We moeten ons aan Gods geopenbaarde Woord houden. Reeds in het Oude Testament wordt God als de heilige God geopenbaard. Hij is de Onvergelijkbare, Die Zich niet laat inpassen in onze denk-kaders en onze ervaringswerkelijkheid. Hij is namelijk de gans Andere.

Dat besef is vandaag de dag ver zoek. De mens staat in het middelpunt. De mens zal wel bepalen hoe God – zo Hij er is – moet handelen. Wat een ongekende brutaliteit spreekt hieruit. Daarom is het broodnodig dat we leren beseffen dat God God is en geen

mens! In Openbaring 15:4 staat: ‘Wie zou U niet vrezen, Heere, en Uw Naam niet verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig.’ Het volk Israël zong reeds bij de Schelfzee: ‘O HEERE, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?’ (Exodus 15:11). Na de ondergang van de Egyptenaren in de Rode Zee is het heerlijke lied van Mozes ter ere van de HEERE gezongen. Hij was het Die een weg baande, waar geen weg was. Farao is met zijn beste officieren verdronken in de Schelfzee. Ze zonken als stenen naar de bodem van de zee. Het water heeft hen bedekt. Ze zijn voorgoed ten onder gegaan!

Gods wegen zijn rechtvaardig en waarachtig. Heilig zijn, o God, Uw wegen! Volmaakt zuiver. De heiligheid van God is wel het meest typerende voor het oudtestamentisch Godsgeloof genoemd.⁴ ‘Heiligheid is de schitterendste parel van Zijn kroon; het is de Naam waarmee God bekend geworden is. “Zijn Naam is heilig en vreselijk” (Psalm 111:9). “Hij is de Heilige” (zie Job 6:10). De serafs roepen: “Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol!” (Jesaja 6:3). Zijn kracht maakt Hem machtig; Zijn heiligheid maakt Hem heerlijk.’⁵

Er wordt in Gods Woord veel nadruk gelegd op Gods heiligheid. God wordt vaker aangesproken als de Heilige dan als de Almachtige. Je hoort niet vaak ‘Zijn machtige Naam’ of ‘Zijn wijze Naam’, maar ‘Zijn grote Naam’, en vooral ‘Zijn heilige Naam’. Dit is de grootste eretitel; in deze benaming schittert de majesteit en verhevenheid van Zijn Naam. God zweert bij Zijn eigen heiligheid. De reden hiervoor is dat Gods heiligheid het meest volledig uitdrukking geeft aan Wie Hij is.⁶

4. Prof. dr. Th.C. Vriezen, *Hoofdpijnen der theologie van het Oude Testament*, Wageningen 1977, p. 322.

5. Thomas Watson, *De Hoofdsom van de geloofsleer*, Barneveld 1997, p. 114.

6. Arthur W. Pink, *Roemt Zijn deugden. De eigenschappen van God*, Apeldoorn 2009, p. 50-51.

Bijbelstudie over het roepingsvisioen van Jesaja

Lezen: Jesaja 6

Gods heiligheid

Jesaja heeft een ontmoeting met de HEERE. Op indrukwekkende wijze treedt in het roepingsvisioen van Jesaja Gods heiligheid op de voorgrond. Jesaja wordt heel klein en bevreesd als hij te maken krijgt met de heilige God. Als hij de serafs elkaar hoort toezingen: ‘Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen’, grijpt hem dit heel sterk aan. Hij voelt zich onrein. Nee, Jesaja is geen oppervlakkig mens die denkt: God neemt mij wel aan, ik ben zo’n best mens. Jesaja beschouwt God ook niet als zijn buurman met wie hij wat gemoedelijk praat over wat koetjes en kalfjes. Jesaja heeft diep ontzag voor de heilige God. Duidelijk is dat God nooit je vriendje wordt met wie een mens op voet van gelijkheid staat. Er blijft zelfs in de intiemste ontmoeting van een kind van God met de heilige God een niet te overschrijden afstand. Kennen we de verborgen omgang met deze heilige God? Zo ja, dan zullen we vol respect en eerbied spreken over de Heere en in ootmoed wandelen voor Zijn aangezicht.

Het sterfjaar van koning Uzzia

Laten we Jesaja 6 nauwkeurig gaan lezen. Eerst letten we op de tijd waarin dit visioen plaatsvindt. Het is het sterfjaar van koning Uzzia. Wie is die Uzzia? Koning Uzzia is nog maar zestien jaar oud als hij tot de troon geroepen wordt. Hij heeft gelukkig een adviseur die hem bijstaat, een zekere Zacharia. Deze man wil de koning leiden in de weg van Gods Woord. Uzzia luistert naar hem en de Heere zegent de koning. Er is grote welvaart in het land. Maar Uzzia kan de voorspoed niet aan. Hij gaat zichzelf verheffen. Hij

voelt zich machtig en groot. Hij wil zelfs het priesterambt bekleden en reukoffers in de tempel brengen. Maar dat staat de Heere niet toe. Iemand die als onbevoegde wierook offert op het altaar in het heilige, moet gedood worden. Zelfs een koning mag geen reukoffers brengen! Uzzia heeft helaas geen enkel ontzag meer voor Gods wet en priesters. Hij gaat de tempel in om te offeren op het reukofferaltaar. Op zijn manier wil hij God dienen. Maar de Heere straft Uzzia. Als hij het heiligdom ingaat om reukoffers te brengen, wordt hij met melaatsheid getroffen. Al zijn eigenwaan en zelfverheffing verschrompelt. Ineens stort zijn wereld in. Gods hand slaat hem. Hij mag niet meer in het huis van de Heere komen. Nadat hij nog een poosje als kluizenaar geleefd heeft, sterft hij als een onreine.

Het koningschap in Juda is in de crisis gekomen. Hoe moet het verder? Maar zie, in het jaar dat Uzzia roemloos ten onder gaat en eerloos sterft, wordt Jesaja geroepen. Gods werk gaat door. Hij is een eeuwig Koning en Zijn troon staat eeuwig vast. Zijn glorie is een blijvende glorie. De glans van Zijn heiligheid is geweldig en Zijn heerlijkheid is onuitsprekelijk.

Tegenover de vergane glorie van Uzzia staat de onverganke-lijke glorie van de eeuwige God. Jesaja ziet in een machtig visioen Zijn heerlijkheid. Hij ziet de HEERE in vol ornaat. De zomen van Zijn koninklijke kleren vullen de tempel. Het heiligdom is geheel vervuld met de heiligheid en de heerlijkheid van de HEERE.

De serafs

Gods heiligheid is zo sterk aanwezig, dat de serafijnen het aangezicht met hun vleugels bedekken. Serafs zijn vuur-engelen met vleugels. Engelen die dicht bij Gods troon staan. Deze vuur-engelen staan bij wijze van spreken in ijver voor God in brand. Elke seraf heeft zes vleugels. Twee

vleugels bedekken het gezicht van de serafs. Gods glans is zo fel, zo bijzonder dat ze de vleugels voor de ogen slaan. Ze kunnen de verterende heiligheid van God niet verdragen. Zelfs engelen die nooit gezondigd hebben en altijd in de directe tegenwoordigheid van de hoge God verkeren, hebben hun aangezicht bedekt. Zo groot is God, Die als Rechter op de troon zit! En wanneer God reeds zo groot is in de ogen van de engelen, die altijd Zijn wil volvoeren, hoe groot moet de Heere dan wel niet voor ons zijn. Wij, zondige ongehoorzame mensen, dienen hoge en heilige gedachten van de Heere te hebben. We kunnen van Gods heiligheid niet groot genoeg denken. Laten we bedenken dat het vuur van Gods heiligheid de serafs in brand zet.

Er is nog meer wat ons treft. Twee vleugels bedekten hun voeten, want zij konden het niet verdragen door God gezien te worden. Zonde hebben ze niet, maar er blijft een onmetelijke afstand tussen hen en hun grote God. Twee vleugels zijn dienstvaardig uitgespreid. Ze staan naast de troon bij wijze van spreken startklaar. Het is hun verlangen Gods wil te doen. God dienen, dat is hun lust en hun leven. Daar hebben ze alleen maar vreugde in. Vreugde om God te aanbidden en groot te maken. Ze doen dat in een loflied. Ze zingen het lied van de heiligheid en de schoonheid van God. Jesaja hoort hoe de serafs stem geven aan hun diepe bewondering voor de Heilige. De ene seraf zingt het de andere onafgebroken toe: 'Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol.' Driemaal wordt God heilig genoemd door de serafs. Het is niet zonder betekenis dat het woord 'heilig' drie keer wordt genoemd. Dat heeft een bijzondere bedoeling. Het wil ons duidelijk maken dat het een heiligheid is die de drie-enige God in Zijn wezen kenmerkt. Gods drievoudige heiligheid wordt bezongen. De Vader is heilig – daarom kan Hij met de zonde geen gemeenschap

hebben. De Zoon is heilig – daarom kan Hij als het heilige Kind Jezus op de plaats van onheilige zondaren gaan staan. De Geest is heilig – daarom brandt de Heilige Geest de zonde uit de harten van allen die de Heere liefkrijgen. Gods heiligheid is hét wezenskenmerk van God. Zijn heiligheid doordringt al Zijn andere eigenschappen. Zijn liefde is heilige liefde; Zijn barmhartigheid is heilige barmhartigheid; Zijn rechtvaardigheid is heilige rechtvaardigheid. God is heilig in Zichzelf. Hij is totaal gescheiden van alles wat zondig of kwaad is. Hij is alleen belangrijk! Niet alleen in de hemel, maar ook op de aarde.

Hebben we oog voor deze heilige God? De Heere wil door ons gediend worden. Laat geen mens denken dat hij over God kan beschikken. Heb eerbied voor Hem en de wegen die Hij met jou gaat. Het hoogste en heerlijkste is God te dienen zonder tegenspreken; Hem met overgave te verheerlijken; Hem met heel ons hart groot te maken en met onze stem Zijn glorie uit te roepen. Onophoudelijk! Daar komt van nature niets van terecht en na ontvangen genade is het niet veel beter. Het beste is onvolkomen en met zonde bevlekt. Maar er zijn uitstekende voorzangers. Luister naar de serafs en bedel de Heere om Hem ook in woord en lied groot te mogen maken. Daar willen deze serafs ons in oefenen.

Jesaja's reactie

Jesaja heeft het loflied op Gods heiligheid tot in het diepste van zijn hart gehoord. Hij is dit melodieuze bezingen van Gods lof nooit meer vergeten. Zijn gehele profetische arbeid wordt door het besef van Gods heiligheid gekenmerkt. Steeds weer spreekt hij over de Heilige Israëls. Is deze boodschap vandaag niet brandend actueel? We leven in een tijd waarin de hoogmoedige mens er al meer naar streeft om God van Zijn troon te verdringen. De snoevende

mens meent zelfs wel even te kunnen zeggen dat God niet bestaat. Nee, dat zullen wij niet zeggen. Maar roepen wij heimelijk, als het in ons leven heel moeilijk wordt, God niet ter verantwoording? En kunnen wij als kerkgangers niet erg hoogmoedig zijn? Wellicht zijn we geneigd een ander snel te veroordelen. Hoe komt dat toch? Menen we dat we heiliger zijn dan anderen? Is het dan niet dringend nodig dat de Heere ons op onze plaats zet?

Let eens op Jesaja! Jesaja heeft er geen enkele behoefte aan om God ter verantwoording te roepen. Zo hoort het bij al Gods knechten te zijn, zo hoort het bij alle ambtsdragers te zijn, zo hoort het bij elk gemeentelid, elke christen te zijn. Jesaja weet dat hij voor God niet kan bestaan. In de ontmoeting met de heilige God wordt hij aangegrepen door een geweldige vrees. Het is waar wat Calvijn zegt over de rechte zelfkennis. Rechte zelfkennis is onlosmakelijk verbonden met de rechte Godskennis. In de ontmoeting met de levende God gaan we zien wie we zijn. Hoe dichter we bij de Heere zijn, hoe meer onze zonden doorlicht worden, want Gods heiligheid dringt door alles heen. Die is doordringender dan de sterkste röntgenstralen. Gods heiligheid is als een verterend vuur.

Jesaja roept het uit: 'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien' (Jesaja 6:5). Jesaja is zó bang vanwege de onreinheid van zijn lippen, dat hij denkt dat zijn einde aanstaande is. Dat komt ongetwijfeld omdat hij de lofzang van de serafs gehoord heeft. Hij beseft heel goed, dat hij zó niet zingen en spreken kan. Er is bij hem een begeerte ontwaakt om zijn stem ter ere van de Heere te mogen gebruiken. Maar wat is zijn spreken onzuiver. Nergens ontdekt Jesaja zijn onheiligheid zo pijnlijk als in de onheiligheid van het woord.

Wat is het heerlijk dat we door middel van de taal met elkaar kunnen communiceren. Maar wat zeggen we soms allemaal niet. Wat een vuilheid wordt er soms over een ander uitgestort. Nog erger wordt het als we op een quasi-vrome wijze over de heilige God spreken. Wellicht menen we wel heel godsdienstig en vroom te zijn, terwijl de ootmoed en de vernedering voor de Heere gemist worden. Dan staan we ver boven een ander en zijn we in eigen oog bijzondere mensen. De werkelijke gemeenschap met de Heere wordt dan gemist. Zie eens wat de ontmoeting met God in het leven van Jesaja doet en uitwerkt! Verheft Jesaja zich boven zijn medemensen? Nee! Hij komt onder de Zelfopenbaring van de HEERE tot zichzelf. Hij ziet het oneindig grote verschil tussen de reine, zuivere God en zijn eigen bezoedelde leven. Als hij met aandacht en ontzag naar de serafs luistert, merkt hij dat zijn onreinheid zich uit via zijn lippen. Hij ziet zijn persoonlijke zonden en vernedert zich voor zijn God. En dat niet alleen. Hij kan zich op geen enkele manier boven zijn eigen volksgenoten verheffen, want hij zegt dat hij bij dat bezoedelde volk hoort. Hij woont tussen onreine mensen. Hij klaagt zichzelf voor de heilige God aan en hij beeft.

Jesaja zegt nog meer. 'Mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien' (Jesaja 6:5). Jesaja ziet dat het koningschap in de crisis verkeert. Uzzia is als een onreine gestorven. Maar in zijn roepingsvisioen ziet hij de ware Koning. Opmerkelijk is dat de openbaring van Gods heiligheid vergezeld gaat van Gods koninklijke majesteit. God zit als Koning en Rechter op Zijn troon. Vol luister zit Hij in Zijn paleis, in Zijn heiligdom! Gods eerbiedwekkende heiligheid komt te meer uit, omdat Hij als een verheven Koning in Zijn tempel troont. Wat is Hij een heerlijke Koning. Wie kan tot Hem komen in vrede? Dat is van ons uit niet mogelijk. Maar deze Koning zorgt er

Zelf voor dat zondige mensen Hem kunnen ontmoeten. Hij stuurt Zijn Zoon, de lang beloofde Davidszoon, naar de aarde. De Koning komt. Om Hem gaat het. Deze Koning zal Zich in de volheid des tijds openbaren. Johannes zegt: ‘Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid’ (Johannes 1:14). Uiterlijk had Hij geen gedaante noch heerlijkheid. Zonder genade van de Heere ziet niemand wat in Hem. Maar wie door Gods Geest in het geloof leert knielen bij de kribbe van Bethlehem, ziet het Kind in de ware schoonheid. Wie deze vernederde Christus kent, leert zijn onreinheid verfoeien. Die roept uit: ‘Wie ben ik, Heere, dat U mij in deze Koning genade wil schenken. Wat ben ik onrein. Niet alleen in mijn hart, maar ook in mijn spreken. Zelfs in mijn spreken over U is zoveel wat onzuiver is. O, wat ben ik onrein!’

Jesaja werd geroepen tot profeet. Als predikant, als ambtsdrager, maar niet minder als gemeentelid, hebben we verzoening nodig vanwege ons onheilige spreken. Hoe kan een dienaar van het Woord met onreine lippen Gods Woord verkondigen? Dat is de nood van elke oprechte knecht van God. Hoe kunnen we als christen met onreine lippen in de wereld getuige zijn van Christus? Laat die nood steeds uitdrijven naar de Heere en let op wat Hij doet!

Verzoening van schuld en zonde

Hoe kan de nood waarin Jesaja zich bevindt, worden opgelost? Dat kan hij zelf niet. Dat kan alleen van diezelfde God komen, Die Jesaja in uiterste nood bracht. Het verzoenen van de schuld en zonde is echter geen vanzelfsprekendheid. Zeg niet al te vlot: Natuurlijk zal Jesaja niet omkomen. Denk niet: De Heere vergeeft mijn zonden wel. Daar reken ik gewoon op! De Heere zal me wel redden. Voel je niet

hoe erg je zonden zijn en hoe onmogelijk het is van jouw kant om zalig te worden?

Jesaja laat zien welk geneesmiddel hem wordt aangeboden. ‘Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand’ (Jesaja 6:6a). Maar: dat is het onverwachte, verrassende, wonderlijke maar. Dat is de goddelijke wending die alles anders maakt. ‘Maar bij U is vergeving’ (Psalm 130:4a). ‘Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij’ (Psalm 40:18a). ‘Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had; en hij roerde mijn mond daarmee aan en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend’ (Jesaja 6:6-7). Dat is de Evangelieboodschap van de verzoening. De seraf raakt met een gloeiende kool van het altaar de onreine lippen van Jesaja aan. De seraf deed dit werk niet uit zichzelf. Hij handelt in opdracht van God.

Op het altaar werden slacht- en brandoffers gebracht. Langs de weg van het brengen van de door God bevolen offers wil de Heere de zonde verzoenen. Zo alleen! De Heere Zelf heeft voor verzoening willen zorgen. Dat is te danken aan Zijn heiligheid. Want heiligheid betekent ook dat Hij trouw is aan Zichzelf. Daarom toorn Hij niet alleen als Heilige, maar openbaart Hij als Heilige ook de vergeving. Als wij toornen blijven wij toornig en we verbreken vaak de verhouding met een ander. Maar Hij handelt anders omdat Hij de Heilige is. Daarom ontspringt de barmhartigheid aan Zijn heiligheid.

Let wel: het altaar, waar de offerdieren op geslacht werden, wijst heen naar het kruisaltaar van Golgotha. Daar heeft Gods heiligheid Zijn Zoon weggestoten. Vanwege het heilige recht van God moest Hij plaatsvervangend lijden en sterven en de zonde op Zich nemen en wegdragen.

Hij werd in de diepten van de hel gebracht. Hij moest in die Godsverlatenheid hangen om de heilige toorn over de zonde te dragen. O, die zonde, die onheiligheid. Het kostte Christus Zijn leven!

“*Dat woord der verzoening kan ons geducht bezeren, wanneer wij daarmee in de tegenwoordigheid Gods komen, waar niet alleen de zonde van het volk, dat aan onze zorgen is toevertrouwd, bloot komt, maar ook onze eigen ongerechtigheden. Hier wordt de verzoening wat het in wezen is: aangeraakt worden met een kool van zijn altaar. Juist in de schroeihitte van de tegenwoordigheid Gods komt de verzoening openbaar als de wegneming van Jesaja's ongerechtigheden. Dit is een wegneming met een en al verbaazing over de heiligheid en grootheid Gods.*”

De seraf met de gloeiende kool van het altaar laat weten: U kunt zo niet bestaan; u moet vergaan tenzij ik uw lippen met deze kool aanraak. En als dat gebeurt, klinkt er vanuit de hemel: ‘Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend’ (Jesaja 6:7). Anders gezegd: Uw zonden zijn genadiglijk bedekt (zie kanttekening 24 bij Jesaja 6).

Diezelfde heilige God, Die Jesaja's onheiligheid doorlicht, laat weten en maakt het waar dat er vergeving van zonden en verzoening is van alle ongerechtigheden. Heerlijk, Jesaja mag beleven dat zijn misdaad is weggenomen.

7. Ds. G. Boer, *De prediking van de verzoening*, Woerden 1968, p. 47.

Juist Jesaja, die voor het oordelende vuur niet wegvlucht, maar ervoor buigt, mag horen: Uw zonde is verzoend. Niet omdat hij heeft beleden: Wee mij, ik verga ... Wel nádat hij dit heeft beleden. Zondebelijdenis is niet de grond voor de vergeving, wel de weg waarin vergeving ons deel wordt. Die grond voor de verzoening ligt geheel buiten Jesaja. Zonder de kool van het altaar zou hij onrein gebleven zijn. Maar nu Gods heiligheid hem heeft doorlicht, is er plaats en ruimte voor de verzoening, ten diepste voor het werk van de Heere Christus, Wiens bloed reinigt van alle zonde. Opmerkelijk is dat Jesaja, als die gloeiende kool aan zijn lippen komt, het niet uitschreeuwt van de pijn. Hij weet dat dit de enige manier is om met God verzoend te worden. Hij beseft dat hij alleen op die manier van zijn onheiligheid gereinigd kan worden. Als de Heere ons gaat aanraken, dan moeten onze zonden worden weggebrand. Zonden waar we zo aan verknocht zijn geraakt; zonden die we zelfs koesterden. Ze moeten eraan! Dat doet pijn, maar het is een heilzame pijn. Zó wordt Gods kind gelouterd en gezuiverd. Nee, als de Heere onze zonden gaat verzoenen, verteren we niet! Juist als we denken door Gods heilig vuur verteerd te worden, is er vanwege het offer van Christus, Die door het vuur van Gods toorn ging, redding en verzoening.

Hebben wij geestelijk kennis van deze verzoening? Zijn je zonden genadig bedekt, zodat de Heere er nooit meer op terugkomt? Is Christus, de grote Plaatsvervanger, voor jou gestorven? Heeft de Heilige Geest je op Golgotha gebracht? Heb je het daar uit de mond van de Heere gehoord? Zijn jouw zonden in het bloed van het grote offer van Christus vergeven en verzoend? Dat is echt nodig! Leef niet met een openstaande schuld verder. Denk niet met wat godsdienstigheid de Heere tevreden te kunnen stellen. Nee, al het onze is onvolkomen en daarom onbestaanbaar voor God. Er is maar één bedekking die het uithoudt in het gericht

van de Heere, namelijk de bedekking door het kostbaar bloed van Gods Zoon.

De tweede boetsalm, Psalm 32, heeft een treffend begin. ‘Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is’ (vers 1). Ook de berijming van dit vers is rijk: ‘Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven; Die van de straf voor eeuwig is ontheven; Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevlekt, Voor ’t heilig oog des HEEREN is bedekt’ (Psalm 32:1).

Zalig ben je als Christus heerlijk en dierbaar voor je wordt. Als je mag weten dat Zijn offer en bloedstorting voor jou het zoenmiddel is. Zalig ben je als de volheid van genade in Christus voor je opengaat en je Hem in Zijn zondaarsliefde krijgt te zien.

Heerlijk was het lied rond Gods troon, dat Jesaja hoorde uit de mond van de serafs. Het is beslissend voor ons leven of we dat lied goed gehoord en geestelijk verstaan hebben. Maar oneindig heerlijker en aangrijpender is het toch dat diezelfde engelen aan een zondig mens mogen verkondigen: Uw misdaad is verzoend. Dan daalt er een diepe vrede in je hart. Dan wordt de vrede met een kus van het recht gegroet.

Jesaja bekwaam gemaakt om als profeet te dienen

Gods heiligheid verzoent Jesaja. Die verzoening heeft een heerlijk effect. Het vernieuwt hem en rust hem toe voor de taak die hem wacht. Als de profeet het wonder van Gods schuldvergiffenis ontvangen heeft, hoort hij een stem: Wien zal Ik zenden? Wie zal voor Ons heengaan? Voor de Heere is het niet genoeg dat in de hemel de serafs Gods heiligheid bezingen. De Heere wil dat er mensen worden gezonden in de wereld om deze heilige God daar te prediken. De Heilige wil dat de wereld doordrongen wordt van Zijn heerlijkheid en zich zal buigen voor Zijn heiligheid. Maar dat is geen kleinigheid. Waar haalt de mens de moed vandaan om over

God te spreken? Wie is tot deze last bekwaam? En toch vraagt de heilige God: Zijn er geen mensen, die zich willen laten zenden; die uitgezonden willen worden?

Nu begrijpt Jesaja waarom Gods heiligheid hem eerst veroordeelde en daarna verzoende. De man, die eerst gezegd heeft: 'Wee mij, ik verga, want ik ben een man van onreine lippen', durft door die vernieuwende heiligheid te zeggen: 'Zie, hier ben ik, zend mij heen.' Eerst had hij beleden dat hij onreine lippen had, nu wil hij door de HEERE uitgezonden worden. Een opmerkelijke verandering. Zijn bereidwilligheid blijkt uit zijn prompte antwoord. Dit directe antwoord laat duidelijk zien hoe vurig van geest het geloof iemand doet zijn.

Jesaja vreest nu geen enkele moeilijkheid meer. Nee, dat is niet aan hemzelf te danken. De heilige God werkt dit in hem. Hij werkt in het hart van Jesaja om de boodschap die Hij Zijn profeet op het hart bindt, met grote ijver en inzet door te geven. Jesaja is van harte genegen om met eerbied te profeteren over de Heilige Israëls. Dit is ten volle te danken aan de kracht van de Geest! Uit zichzelf zou Jesaja niet tot eer van God kunnen spreken. Dat zou hij nooit gedurfd hebben.

Is het geen machtig wonder dat de Heere ook vandaag de dag nog mannen roept tot het wondere ambt? Hij zendt ze! Verwonder je hierover. Wat is de Heere groot dat Hij juist van zondige mensen gebruik wil maken. Mensen die niet beter zijn dan een ander. Ere zij aan God. Alle lof komt de Heere toe dat ook vandaag mensen uitgestoten worden in Zijn wijngaard.

Jesaja heeft de Koning gezien op Zijn troon. Het Priesterwerk werd via altaar, kool en lippen aan hem bediend. Nu wordt hij als profeet aangesteld en kan hij Gods heiligheid verkondigen. De Heilige Geest bekwaamt en rust hem toe om deze profetische arbeid te kunnen verrichten. Jesaja

had het wel nodig om van tevoren te horen dat hij met weerbarstige mensen te maken zou krijgen. Hij zou het niet gemakkelijk krijgen. Gelukkig bereidt de Heere hem hierop voor. Het is alsof de Heere tot hem zegt: Verlies de moed niet. Ga vastberaden voort. Gehoorzaam slechts Mij en laat de goede voortgang van uw werk maar aan Mij over. Op Mijn tijd zal Ik voor de vrucht zorgen (Jesaja 6:9-13). Er zal een heilige rest zijn. Gods plannen falen niet!

Het Evangelie roept ook nu weerstand op. Mensen stoten zich aan het Woord, dat zo eerlijk de zonden blootlegt. Er is niets nieuws onder de zon. Maar op een Bijbelse prediking volgt op Gods tijd altijd vrucht.

Ken je de Heere? Ben je aan Zijn voeten terechtgekomen? Versta je er iets van dat er een rijke Christus is voor een arme zondaar? Leef je uit het verzoenende werk van de Heere Jezus? Dan let je erop welke taken de Heere voor je heeft. Hoe? Door biddend Zijn Woord te lezen en goed te letten op de wegen die de Heere met je gaat. Dan ga je niet zelf aan het werk, maar dan volg je Zijn spoor. 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden' (Psalm 25:4).

Gods verhevenheid en nabijheid

De Bijbel spreekt niet alleen over Gods heiligheid en verhevenheid. Ze spreekt ook van Zijn nabijheid. God is heilig, maar dat betekent niet dat Hij niet bij mensen wil wonen. Het is opvallend hoeveel aandacht er in de Bijbel besteed wordt aan de tabernakel, de woning van God. Vooral in Exodus gaat het over de tabernakel. Het is de HEERE Zelf Die aan Mozes de opdracht geeft om een heiligdom voor Hem te bouwen. Hij wil in het midden van Zijn volk wonen! (zie Exodus 25:8) Hij heeft het ontwerp aan Mozes getoond toen hij veertig dagen met Hem op de berg Sinai was. Maar zijn zondige mensen dan zomaar welkom bij God? Nee! Die hoge witte gordijnen zeggen als het ware: verboden toegang. Maar toch is er toegang tot God. Tijdens de woestijnreis worden er dagelijks in de voorhof van de tabernakel offers gebracht. Die offers wijzen heen naar het offer van Jezus Christus. Alleen door Hem is er voor zondige mensen toegang tot God. Dat heeft de HEERE Zelf gewild. God zond Zijn Zoon naar de wereld. Zo dichtbij wil God in Hem bij zondige mensen zijn!

Wie gelovig de toevlucht neemt tot Jezus Christus, het Lam van God, ervaart Gods nabijheid. In de verborgen omgang met God wordt gesmaakt dat de HEERE goed is voor een slecht mens. Het is waar wat in de berijming van Psalm 145 staat: 'Hij is nabij de ziel die tot Hem zucht en Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht.' Wat is God een heerlijke God dat Hij omziet naar zondige mensen. Hij is heilig boven ons verheven en Hij wendt Zich in Zijn liefde tot ons. 'Het is mogelijk om daar uitdrukking aan te geven door te zeggen dat God heilige liefde is.'⁸

8. Dr. J. van Genderen en dr. W.H. Velema, *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek*, Kampen 1992, p. 165.

God is liefde

De apostel Johannes belijdt: 'God is Liefde' (1 Johannes 4:8-16). Hiermee wil de apostel Johannes geen definitie van God geven. Wel is duidelijk dat Gods Wezen een en al liefde is. Zijn liefde is volkomen, soeverein, eeuwig, onbegrijpelijk, onveranderlijk, oneindig, barmhartig, eeuwig en heilig. En dan is daar nog lang niet alles mee gezegd. Wat Gods liefde inhoudt, ontdekken we niet door wat wij onder liefde verstaan in de oneindige macht te verheffen. 'God is oneindige liefde. Hij is goddelijke liefde. De Vader, de Zoon en de Heilige Geest hebben elkaar op het allervolmaaktst eeuwig lief.'⁹

Met andere woorden: God is nooit eenzaam, want Hij heeft genoeg liefde van en in Zichzelf. De volmaakte God heeft Zichzelf op een volmaakte wijze lief. Die stroom van liefde wordt nooit onderbroken. Er is geen gebrek of tekort aan liefde in God. Het is pure, eeuwige, oneindige liefde. De Vader, de Zoon en de Heilige Geest beminnen elkaar met een eeuwige liefde, want ze zijn van hetzelfde Goddelijke Wezen. In heilige liefde zijn de Vader, de Zoon en de Heilige Geest met elkaar verbonden.

Wie de Heere mag liefhebben, mag iets van de liefde van God ervaren, maar hij kan nauwelijks onder woorden brengen wat hij van die liefde van God ervaart. Vele malen heerlijker is de liefde van God in God Zelf. 'Wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft. God is Liefde; en die in de Liefde blijft, die blijft in God en God in hem' (1 Johannes 4:16).

Liefde is een werkwoord. Dat blijkt vooral als we letten op wat Gods Woord over het liefhebben van God zegt. 'De Heilige Schrift spreekt veel van *de liefde Gods*. Maar meer nog is er sprake van *het liefhebben Gods*. (...) Gods liefde wordt niet opgewekt door het voorwerp, waarnaar Zijn liefde uitgaat. Dat blijkt duidelijk uit het bekende woord uit Deuteronomium 7:6-8a:

9. Vgl. dr. J. van Genderen en W.H. Velema, *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek*, Kampen 1992, p. 166 en drs. R. van Kooten, *Aan Zijn voeten*, Leiden 1993, p. 80.

“Want gij zijt een heilig volk den HEERE uw God; u heeft de HEERE uw God verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigen-doms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn. De HEERE heeft geen lust tot u gehad noch u verkoren om uw veelheid boven alle andere volken; want gij waart het weinigste van alle volken; maar omdat de HEERE ulieden liefhad.”¹⁰

Gods gave: Zijn Zoon

Gods liefde wordt niet door ons opgewekt. Gods liefde is onverklaarbaar en niet te doorgronden. God kan niet anders dan liefhebben. Zijn liefde komt tot uiting in Zijn daden. Nergens komt de liefde van God rijker openbaar dan in de daad van de overgave van Zijn Zoon. De overbekende tekst uit Johannes 3:16 spreekt er op zeer heldere wijze over. ‘Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe.’ In het geven van Zijn Zoon voor zondige mensen laat God in Zijn liefdeshart kijken! God wil mensen redden die zich in het ravijn van het onheil hebben gestort en met een grote boog om het kruis van Christus heen lopen. In de zending van Zijn Zoon blijkt dat God niet wacht tot mensen zich met Hem willen verzoenen. Er zou niet één zondaar tot Hem komen! Nee, de Heere is het Die in Christus ons Zijn vriendschap biedt. Verwonderen wij ons hierover? Vergeet nooit dat de Heere elke dag door ons zwaar beledigd wordt. En toch reikt Hij in Zijn Zoon ons de hand. Slaan we die hand weg? Of knielen we in ootmoed voor de liefdevolle God neer Die in Christus genade wil bewijzen? ‘Aanschouw Christus aan het kruis! Elke smart die Hij verduurt, iedere slag die Hij ontvangt, iedere zucht die Hij slaakt, elke druppel bloed die Hij stort, verkondigt dat God liefde is.’¹¹

10. Prof. dr. H.J. Jager, *Kernwoorden van het Nieuwe Testament I*, Amsterdam 1983, p. 164-165.

11. Octavius Winslow, *Morgengedachten*, Barneveld 2006, p. 238.

Als wij de Heere Jezus mogen kennen, stralen wij dat ook uit naar de wereld om ons heen. Maar onze seculiere samenleving heeft geen enkele interesse in God, de gans Andere. Hoe kunnen we als christenen over Hem spreken in een postmoderne wereld waar alles gerelativeerd wordt? Dat is best lastig, want het ongeloof bedreigt de belijdenis van de ene Naam Die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden. Jezus Christus is de Weg, de Waarheid en het Leven. Er is maar één waarheid en één werkelijkheid. Het is de taak van ons anderen te wijzen op de waarheid van onze 'redelijke godsdienst' en de betekenis van het christelijk geloof duidelijk te maken! (Romeinen 12:1; 1 Petrus 3:15)

Geloven is niet hetzelfde als je verstand uitschakelen, al mag duidelijk zijn dat de inhoud van het geloof uit Gods openbaring komt. We hebben echter wel een taak naar de wereld toe. De rede kan laten zien dat de waarheid van de openbaring niet in strijd is met wat we waarnemen. Hoe doe je dat? Doe het met heldere taal en goede voorbeelden. Toon respect voor degene met wie je in gesprek gaat. Luister goed naar wat hij zegt. Val hem niet in de rede. Vraag respectvol door en probeer zo af te dalen naar de diepere lagen van het leven. Je kunt dan soms ook een eigen getuigenis geven over jouw enige hoop en fundament in het leven. Spreek met veel liefde over de Heere en bid of hij een glimp van Gods genade mag opvangen.

Nederlandse Geloofsbelijdenis

Artikel 1: Dat er een enig God is

Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, Hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig; volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige Fontein van alle goed. Christus vraagt van Zijn volgelingen om Hem voor de mensen te belijden. Wie het bestaan van God ontkent, is volgens Gods Woord een dwaas. We kunnen evenwel niemand ervan overtuigen dat God bestaat. De zogenaamde Godsbewijzen hebben voor een ongelovige geen waarde, want God is voor hem geen levende werkelijkheid. De vraag is hóé we dan over God moeten spreken. Dat kunnen we alleen aan de hand van Zijn deugden. God is eeuwig, God is rechtvaardig, God is heilig, God is liefde, God is genadig, God is almachtig, God is goed enzovoort. God is een Geest (Johannes 4:24). Hij heeft geen lichaam. Wanneer de Bijbel spreekt over Gods handen, Gods ogen, is dat om aan ons menselijk bevattingsvermogen tegemoet te komen. We kunnen God met ons beperkte en verduisterde verstand niet bevatten! ‘God is groot, en wij begrijpen het niet’ (Job 36:26). God is onbegrijpelijk in de wegen die Hij soms met Zijn kinderen gaat. Maar onbegrijpelijk is Hij ook in Zijn liefde en genade. Gods gedachten van genade zijn veel hoger dan onze gedachten (Jesaja 55:8). Wat is het een machtig wonder dat deze God Zich door mensen laat kennen en belijden. Het belijdend geloof komt tot een hoogtepunt als het looft dat Hij een zeer overvloedige Fontein van alle goed is. Hij is een Fontein, geopend tegen de zonde en de onreinheid (Zacharia 13:1), in Christus, door de Heilige

Geest. God is goed. Zijn goedheid wordt vooral zichtbaar in Zijn genadige schuldvergeving in het bloed van Christus. Geen wonder dat Guido de Brès, de opsteller van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de lofzang in ons hart wil opwekken!

De Westminster Confessie (1647)

I. Er is maar één enige, levende en waarachtige God. Hij is oneindig in Wezen en volmaaktheid, een allerzuiverste Geest, onzichtbaar en Hij heeft geen lichaam, leden of hartstochten. Hij is ook onveranderlijk, onmetelijk, eeuwig, ondoorgrondelijk, almachtig, volkomen wijs, volkomen heilig, volkomen vrij en geheel volmaakt. Hij voert alle dingen uit volgens de raad van Zijn eigen onveranderlijke en volkomen rechtvaardige wil en tot Zijn eigen eer. Daarnaast is Hij zeer liefdevol, genadig, barmhartig, lankmoedig en overvloedig in goedertierenheid en waarheid. Hij vergeeft ongerechtigheid, overtreding en zonde en beloont degenen die Hem ijverig zoeken. Maar omdat Hij alle zonde haat, is Hij ook zeer rechtvaardig en vreselijk in Zijn oordelen en zal de schuldige zeker niet voor onschuldig houden.

In deze belijdenis wordt beleden dat God de enige, levende en ware God is, Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn onveranderlijke en volkomen rechtvaardige wil. Met talloze teksten uit Gods Woord wordt duidelijk gemaakt hoe liefdevol, genadig, barmhartig, lankmoedig en overvloedig in goedertierenheid en waarheid God is. Deze belijdenis spoort ons aan om die God ijverig te zoeken (Hebreeën 11:6).

II. God heeft alle leven, heerlijkheid, goedertierenheid en gelukzaligheid in en tot Zichzelf algenoegzaam, en heeft geen enkel schepsel dat Hij gemaakt heeft nodig.

Hij ontleent ook geen heerlijkheid aan Zijn schepselen, maar Zijn heerlijkheid wordt zowel in, door, tot en over hen zichtbaar. Want Hij is de enige bron van alle bestaan, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn. God heeft soevereine heerschappij over alles, om daarmee, daarvoor of daarover te doen wat Hem behaagt. Alle dingen zijn open en zichtbaar voor zijn ogen, daarom is Zijn kennis oneindig, onfeilbaar en niet afhankelijk van het schepsel, zodat voor Hem niets toevallig of onzeker is. Hij is volkomen heilig in al Zijn raadslagen, in al Zijn werken en in al Zijn bevelen. Aan God komt alle aanbidding, verering of gehoorzaamheid toe die Hij van engelen, mensen en alle andere schepselen wenst te ontvangen.¹²

God is van niemand afhankelijk, maar alles is van Hem afhankelijk. Hij bestaat uit Zichzelf, en om Zichzelf. Hij is algenoegzaam en de enige bron van alle bestaan. Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hij openbaart Zijn heerlijkheid in al Zijn werken, ook in Zijn schepping.

12. Prof. dr. A. Baars en drs. A. Groothedde, *Belijden in zeventvoud. Harmonie van zeven protestantse belijdenisgeschriften*, Apeldoorn 2013, p. 88-89, 91.

Persoonlijke toespitsing

Als de Heere je tijdens een preek laat zien Wie Hij is en wie jij bent, voel je je heel zondig en klein. De majesteit en heiligheid van God doen je beven. Diep onder de indruk van de grootheid van de Heere ga je naar huis. Je gaat naar je kamer om de Heere in je gebed te belijden, dat je een zondig mens bent. Je moet eerlijk voor God erkennen dat je voor Hem niet bestaan kunt. Daarvoor had je misschien nauwelijks begrip van Gods heiligheid. Maar tijdens die preek liet de Heilige Geest je zien dat jouw zonden een muur zijn tussen God en jou. Hoe moet het ooit goedkomen? Je kunt met de beste verbeteringspogingen geen ladder maken om over die hoge muur te kunnen klimmen. Maar dat hoeft gelukkig ook niet. De verheven God zond Zijn Zoon naar de onheilige wereld. Hij wil wonen bij zondaren als jij en ik. Zijn Naam: Immanuël, God met ons, geeft duidelijk aan dat de verzoening van God Zelf uitgaat. Gods eigen Zoon is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Heb jij door Gods genade mogen zien bij wie de Heere wonen wil? Hij woont niet bij hoogmoedige mensen die Hem verachten, maar wel bij mensen die zich voor Hem buigen en hun schuld voor Hem belijden. Wie voor Zijn Woord beeft (Jesaja 66:2) wil Hem ook grootmaken. Wil jij de Heere dienen?

Voor opvoeders

Lang niet alle mannen worden ambtsdragers zoals Jesaja. Maar er is veel meer werk in Gods Koninkrijk, ook voor vrouwen. Als opvoeder heb je daarin een belangrijke taak. Vaders en moeders, vertel thuis van de heilige God en het heerlijke werk van de Heere Jezus en wat dat uitwerkt en wat dat doet bij je kind(eren). Het duurt wellicht jaren voordat je vrucht ziet, maar als ze in ootmoed en berouw hun schuld aan de Heere belijden, verblijd je daarin. Er volgt zeker meer, want de Heere doet geen half werk. Hij vergeeft en vernieuwt. Ze gaan vragen naar Zijn wil. Ze zullen teer met de Heere leven en als Hij hen tot een bepaalde

taak roept, is er de hartelijke bereidheid om die taak op zich te nemen. Niet in eigen kracht, maar in Zijn kracht.

Het is belangrijk om tegen kinderen en jongeren op eerbiedige wijze over de Heere te spreken. Maak van Hem geen boeman die graag straft of een 'lievige' God Die alle zonden door de vingers ziet. Zwijg de Heere niet dood in je omgang met kinderen, maar pas er ook voor op om zomaar over Hem te spreken alsof Hij je buurman is. Spreek over Hem met aandacht en diep ontzag en prijs Hem bij kinderen en jongeren aan. Laat zien dat God in Zijn Zoon zeer nabijgekomen is. Hij is niet op afstand blijven staan. Gods Zoon is Kind geworden! Hij is ook gekomen om zondige jonge mensen te redden van de eeuwige dood. Opvoeders, wijs op het Lam van God! De zonde waartegen geen kruid gewassen is, heeft Hij op Golgotha weggedragen. Geprezen zij het Lam!

Vragen

1. Omschrijf in eigen woorden de deugden genadig, barmhartig, lankmoedig en goedertierenheid.
2. a. Heb jij oog voor de grootheid van God?
b. Loopt jouw mond over van de lof van de HEERE? Wat betekent Psalm 145:18-20 in dit verband voor jou persoonlijk?
3. Wat betekent het dat Gods heiligheid al Zijn andere eigenschappen doordringt?
4. Waartoe roept de heiligheid van God ons volgens Psalm 99 op?
5. Leg uit en zeg met eigen woorden: 'Hoe dichter we bij de Heere zijn, hoe feller onze zonden doorlicht worden' (zie Psalm 130; Jesaja 6; Micha 7:7-20; Openbaring 1:9-18). Welke teksten in deze Schriftgedeelten zijn vooral van belang?
6. a. Hoe spreek jij (als opvoeder) richting anderen over de Heere en waar waarschuwt Jakobus 3:1-12 ons voor?
b. Hoe kan het met eerbied lezen van Exodus 34:5-9 je als opvoeder helpen om op de juiste wijze over de HEERE te spreken?

7. Heb je jezelf weleens aangeklaagd voor de heilige God? Zo ja, hoe kwam je ertoe? Verbond het je dichter aan de heilige Heere?

Vragen bij de Bijbelstudie over Jesaja 6

1. a. Serafs zijn 'vuurengelen'. Waar wijst dit op?
b. Wat doen en roepen zij?
c. Wat kunnen wij, zondige mensen, van deze reine engelen leren?
2. a. Wat is Jesaja's reactie op de lofzang van de serafs op God?
b. Wat kunnen wij van zijn geestelijke reactie op de lofzang op God leren?
3. Kunnen we als christen eigenlijk wel met onreine lippen in de wereld getuige van Christus zijn? Zo ja, hoe dan?
4. a. Geef met eigen woorden het citaat van ds. G. Boer weer.
b. Wat is volgens jou de kern van dit citaat?
5. a. Hoe komt het dat Jesaja van harte bereid is om als profeet van de HEERE uitgezonden te worden?
b. Hoe wordt Jesaja op zijn zware taak door de Heere voorbereid? (zie vers 9 en 10)
c. Waarom is er zo'n weerstand tegen het Evangelie? (zie o.a. Galaten 1:11)

Psalm 89:4

God is op 't hoogst geducht in Zijner heil'gen raad,
En vreeslijk boven 't heir dat om Zijn rijkstroom staat.
Wie is als Gij, o HEER', o God der legerscharen?
Wie is aan U gelijk? Wie kan U evenaren?
Grootmachtig zijt G', o HEER', ja, eind'loos in vermogen;
Uw onverbreekb're trouw omringt U voor elks ogen.